

Beļģija Latvijas vidusmēra iedzīvotājam asociējas ar ierēdņu galvaspilsētu Briseli. Šī valsts latviešiem ir vēl neatklāts investīciju iespēju un tūrisma galamērķis. Līdzīgi arī beļģiem trūkst informācijas par Latviju. Par to, kā uzlabot Latvijas un Beļģijas ekonomisko sadarbību, kā veicināt Latvijas produktu eksportu uz šo valsti un kas Latvijas uzņēmēju sagaida Beļģijā, konsultē Latvijas vēstnieks Beļģijā Raimonds Jansons un vēstniecības konsuls Uldis Mikuts.

Sandra Lence | nozare.lv

Vai Latvijas uzņēmējam ir perspektīvas Beļģijā?

Ziedu tirgus Brīseles centrā

8 iemesli, kādēļ Beļģija varētu būt perspektīvs eksporta tirgus

1 Liberāli nosacījumi uzņēmējdarbības uzsākšanai.

Beļģijā ir vieni no liberālākajiem nosacījumiem visā ES uzņēmējdarbības uzsākšanai un filiāļu atvēršanai. Tiesa, pastāv gan vērā ņemamas atšķirības starp reģioniem. Flandrijā ir zems bezdarba līmenis, piesātināts tirgus un liels mazo un vidējo uzņēmumu skaits. Savukārt Valonijā jau vairākus gadus notiek uzņēmumu restrukturizācija un darbaspēka pārkvalifikācija.

2 Atvērta ekonomika. Beļģijā ir atvērta ekonomika un tajā nepastāv diskriminācija starp pašmāju un ārvalstu uzņēmumiem vai filiālēm. Reģionu valdību kompetencē ietilpst finanšu stimulu piešķiršana uzņēmējiem, pie tam valsts federālās struktūras īpatnību dēļ finansējuma apjoms starp reģioniem var atšķirties. Galvenie kritēriji finansiāla atbalsta saņemšanai ir radīto darbavietu skaits, pievienotās vērtības radīšana uz darba vietu, projekta tehnoloģiskā būtība un tā izdevīgums reģionam.

3 Perspektīvas – izejmateriāliem. Beļģijā ir maz dabas resursu, tādēļ tā importē lielus izejmateriālu apjomus. Izejmateriālu piegādē joprojām potenciāls ir un būs koksnē, metāliem un ar tiem saistītajai produkcijai. Katru gadu marta beigās Valonijas galvaspilsētā Namūrā notiek vērienīga Eiropas kokapstrādes un ražotāju firmu produkcijas izstāde *Bois & Habitat* (<http://www.bois-habitat.com>). Dalība izstādē sniegs sākotnējo impulsu biznesa kontaktu dibināšanā.

4 Atbalsts Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīm.

Flandrijas valdība katru gadu atvēl līdzekļus dažādu sadarbības projektu īstenošanai (tai skaitā uzņēmējdarbībā) ar Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīm. Informācija par pieteikšanos projektiem: <http://iv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?fid=304&lang=EN>.

5 Plašs prioritāro nozaru saraksts. Reģionu vajadzības pēc precēm un pakalpojumiem atšķiras un atkarīgas arī no reģionālo valdību prioritārajiem ekonomikas virzieniem. Valonijas reģiona valdības definētās reģionam perspektīvās nozares ir izpēte un attīstība, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (arī pakalpojumi), farmācija un biotehnoloģijas, mehānika. Flandrijā perspektīvās nozares ir mehānismi un mašīnas, organiskās ķīmijas produkcija, elektriskie mehānismi, optiskās tehnoloģijas. (Par labu ceļvedi uzņēmējiem, kuri vēlas ienākt Beļģijas tirgū, var noderēt interneta portāls *Only in Belgium* – <http://invest.belgium.be>.)

6 Iespējas – pārtikas ražotājiem, energoiekārtu ražotājiem un celtniecības sektoram. Eksporta potenciāls saskatāms atjaunojamās enerģijas risinājumu piedāvājumos (saules baterijas u. tml.). Iespējas arī pārtikas produktu eksportam. Tiesa, Latvijas ražotājam ar lielajām veikalu ķēdēm varētu būt grūti vienoties – gan piedāvāto cenu, gan

mārketinga izmaksu dēļ. Ražotājam būtu ieteicams meklēt starpnieku – vairumtirgotāju, kas tālāk nodarbotos ar produktu izplatīšanu. Iespējas paveras arī celtniecībā, jo šajā nozarē Beļģijā joprojām trūkst darbinieku. Flandrijas Celtnieku federācija jau vērsusies pie saviem sadarbības partneriem un atsevišķām vēstniecībām, aicinot uz sadarbību.

7 Attīstīta transporta infrastruktūra. Pēdējo gadu laikā ir uzlabojušies transporta sakari starp Latviju un Beļģiju. Kaut arī avio industrijai šobrīd neklājas pārāk viegli, ir palielinājies Latvijas nacionālās aviokompānijas *airBaltic* reisu skaits starp Rīgu un Briseli. Tāpat kompānija *Ryanair* no 2008. gada oktobra uzsāka tiešos lidojumus starp Rīgu un Šarleruā lidostu Briseles dienvidos. Aviosakaru attīstība ļauj Latvijai arvien biežāk atrasties vidusmēra beļģu tūris-

ta aizsniēdzamības robežās, kā arī rada iespējas abu valstu uzņēmējiem uzturēt biznesa kontaktus. Ātrai nokļūšanai pie mums par samērīgu cenu tūristu piesaistē ir ļoti liela nozīme, jo Beļģija tomēr nav Baltijas jūras reģiona valsts, kuru ar Latviju saistītu ērti un cieši sauszemes sakari. Tāpat transporta infrastruktūra (sevišķi ostas) ir ļoti attīstīta arī Beļģijas iekšienē.

8 Perspektīvas tūrismā. Latvijas tūristam Beļģija ir vēl neatklāta zeme, lai gan – nepelnīti. Mazās, jaukās Beļģijas pilsētiņas, SPA tūrisma iespējas, paisums un bēgums jūrā – tās ir tikai dažas no lietām, kas latvieti varētu interesēt. Līdzīgi arī Beļģijas tūristam Latvija ir „tumša bilde”. Perspektīvas saskatāmas abu valstu tūroperatoru sadarbībai.

Kas jāzina par uzņēmējdarbības likumdošanu un nodokļu politiku Beļģijā

■ Izplatītākās uzņēmējdarbības formas Beļģijā ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību (minimālais kapitāla apjoms – 18 550 EUR), ierobežotā kooperatīvā organizācija (18 600 EUR, vismaz trīs kapitāla turētāji), lielāka apjoma uzņēmējdarbībai – publiskā sabiedrība ar ierobežotu atbildību (61 500 EUR, pamatprincipi kā akciju sabiedrībai). Dabīnot ārvalsts uzņēmuma pārstāvniecību, minimālais kapitāla apjoms netiek prasīts, taču tās atvēršana var būt laikietilpīgs process.

■ Dabīnot uzņēmumu Beļģijā, tas būs pakļauts uzņēmumu ienākumu nodoklim ar standarta likmi 33,99%. Maziem un vidējiem uzņēmumiem var tikt piemērotas samazinātas likmes, kas atkarīgas no peļņas apjoma un citiem faktoriem.

■ Pievienotās vērtības nodokļa standarta likme ir 21%, atsevišķām preču un pakalpojumu grupām tiek piemērotas samazinātas likmes – 1,6 un 12%.

■ Sociālajās iemaksās darba devējs maksā nedaudz vairāk par 34%, bet darba ņēmējs – 13,07% no bruto ienākumiem.

■ Dividendes kā ienākums

Beļģijas biznesa kultūra un vide

Beļģi kā biznesa partneri lielākoties ir izteikti lietišķi un diskreti. Ļoti svarīga ir precizitāte, kavēšanās neieder labajā tonī.

Beļģu uzņēmēji ir poliglotti. Ikdiēnas komunikācijā tiek lietota angļu, franču, vācu un holandiešu valoda.

Beļģu uzņēmējiem piemīt izteikta savstarpējā solidaritāte. Tā, piemēram, četras lielākās Flandrijas ostas ir kopīgi parakstījušas labas uzvedības kodeksu, kas nosaka, ka visu ostu pārvaldes darbosies kopā un organizēs kopīgas starptautiskās mārketinga kampaņas, neizplatīs nepatiesu vai negatīvu informāciju par pārējām ostām, kā arī paredz, ka ostas atbalstīs viena otru un novirzīs pārvadātājus uz pārējām, ja pašām nebūs pietiekamas pārkraušanas kapacitātes.

Skaitļi

EUR 200 milj. gadā – tāds bijis tirdzniecības apgrozījums starp Latviju un Beļģiju 2007. gada beigās. Tomēr Latvija saglabā negatīvu tirdzniecības bilanci ar Beļģiju (preču importam no Beļģijas aptuveni trīs reizes pārsniedzot eksportu (2007. gadā eksports uz Beļģiju samazinājies par 8% salīdzinājumā ar 2006. gadu)). Latvijas eksportā uz Beļģiju tradicionāli dominē koksne un tās izstrādājumi – 45%, no tiem puse ir dažādi kokmateriāli. No Beļģijas Latvijā galvenokārt tiek ievestas mašīnas un mehānismi, elektriskās iekārtas (25%), medikamenti (24%).
Avots: www.am.gov.lv

LVL 28,2 milj. – Beļģijas tiešās investīcijas Latvijā 2007. gada beigās. Apjomīgākā investīciju daļa (80%) – vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības nozarē. Avots: *Latvijas Banka*

LVL 0,1 milj. – Latvijas tiešās investīcijas Beļģijā 2006. gada beigās. 2007. gada beigās Latvijas tiešās investīcijas Beļģijā vairs nav reģistrētas. Avots: *Latvijas Banka*

LVL 4,31 milj. – Beļģijas tiešās investīcijas Latvijas uzņēmumu pamatkapitālos 2008. gada 1. aprīlī. Lielākā daļa Beļģijas investīciju (53%) reģistrētas tādā nozarē kā kravu iekraušana/izkraušana, noliktavu saimniecība (*Noord Natie Ventspils termināls, SLA*). Avots: *Lursoft*

104 – tik ir Latvijā reģistrētu Beļģijas-Latvijas kopuzņēmumu. Avots: www.am.gov.lv

tiek apliktas ar nodokli 25% apmērā, tomēr atsevišķos gadījumos var piemērot 15% vai pat 0% likmi ar mērķi piesaistīt ārvalstu kapitālu vai izvairīties no acimredzamiem uzņēmējdarbības šķēršļiem.

■ Beļģijā pastāv strikta darba likumdošana gan federālajā, gan reģionu līmenī. Darbinieki parasti apvienojas arodbiedrībās, kas darba konfliktos tradicionāli ir ļoti ietekmīgas, tādējādi nozaru streiki nav reta parādība. Praktiski visās nozarēs kolektīvajos līgumos ir noteiktas minimālās stundu vai mēneša darba samaksas.

■ 2008. gada decembrī Beļģijas valdība diskutēja par PVN samazināšanu no 21% uz 6% elektrības un gāzes rēķiniem. Valdība atkāpās, jaunā valdība tika apstiprināta 31. decembrī. Iespējams, diskusijas atsāksies, bet pagaidām likmes nav mainītas.

■ Kaut arī pasaulē ir ekonomiskā krīze, Beļģijā algas netiek iesaldētas vai samazinātas. Interesanta nianse ir, ka algas Beļģijā tiek indeksētas saskaņā ar likumu, ņemot vērā inflāciju. **Ks**